

Acció Cooperativa

Organ de la Federació de Cooperatives de Catalunya

Redacció: }
Administració: }
Pelaia, 7 • Tel. 17374

És en va que hom clami contra l'atresament, mentre existeixi el recel entre el poble estalviador. Cal garantir la continuïtat de les Cooperatives que fomenten l'estalvi

Nosaltres diem al Govern: "Encara resta en vigor la Llei de Cooperatives. ¿Com pot ésser que impunement hom dificulti el seu compliment?"

Els nostres forns resten tancats

Després del manifest publicat pel Comitè Econòmic de la Indústria del Pa i del de la Federació de Cooperatives de Catalunya; després de l'entrevista haguda pels dos organismes en la qual varen ésser posats en clar alguns extrems, i després de la promesa feta a la nostra organització de què els forns de les cooperatives no serien inclosos en les collectivitzacions, ens trobem en què els fets desmentixen les paraules i que la serietat dels homes i dels organismes quedén en entredit, en plena revolució.

Sembla talment com si hom no tingüés cap altra intenció que donar temps al temps i esperar que anés madurant l'oportunitat d'acarar-se obertament amb els forns de les cooperatives, la qual oportunitat, jutjant pels esdeveniments, ja ha arribat. En el pla de collectivitzacions del C. E. I. P., malgrat les seves afirmacions contràries, segurament hi entraua la dels nostres forns, per quant la Junta de la Unió de Cooperadors de Barcelona va ésser invitada a lluirar-los. Lamentem aquesta decisió, per la qual ha estat sorpresa la nostra bona fe, i ho lamentem doblement perquè l'éтика revolucionària podria sofrir sensiblement per la visió poc afortunada d'uns companys que no han sabut apreciar en tot el seu volum llur responsabilitat davant el poble, qui sofreix resignadament, amb l'espiritu de sacrifici que cal, les privacions que la greu situació actual comporta, però que ningú, ni tan sols per imprevisió, no té dret a agreujar.

No és el nostre intent fer una crítica de l'actuació del C. E. I. P. No som nosaltres els indicats per comentar els seus encerts o equivocacions —que tots cometem en aquest món—, puix els components d'aquesta institució es deuen a les dues centrals sindicals i a elles hauran de respondre de les seves gestions. Hem, sí, de parlar de la nostra relació amb l'esmentat Comitè, evidenciant com les seves normes han estat sempre completes per nosaltres i posar de manifest com els nostres forns són mereixedors de les seves consideracions.

En un principi, els forns de les cooperatives, el personal dels quals s'atén en tot moment a les disposicions generals del C. E. I. P., servien el pa en peces que oscil·laven generalment entre els 300 grams, al preu assignat de vint-i-cinc cèntims. Apreciant el C. E. I. P. que les cooperatives tractaven d'establir una competència amb la indústria socialitzada, la U. C. B. fou invitada a enmotllar les proporcions d'aquests panets a les dels altres forns, la qual cosa es féu tot seguit, puix no es tractava de cap competència, sinó que, seguint les normes de la cooperació, el pa era distribuït als nostres forns d'acord amb les possibilitats que oferia el preu de la farina. Se'n digué també que no havíem de vendre al públic, potser basant-se en la mateixa apreciació, la qual cosa, mirat en un caire egoista, beneficiava els socis de la cooperativa, per quant representava augmentar la seva ració. Malgrat la nostra apreciació de què la coope-

rativa ha de vendre a tothom, puix no és exclusivista, acceptarem també aquesta imposició, la qual originà sèries protestes pels companys no socis que, habitualment, s'assortien de pa als nostres forns. Vingué després el racionament i la posta en vigor de l'absurda tarja de l'Ajuntament, que obligava els socis a comprar fora de la cooperativa i als no socis en ella, els articles racionats, i és ara quan comencen les dificultats i els inconvenients, que sorgeixen no sabem si obeint una consigna o bé de forma espontània.

No fa molts dies presenciam, a la Central de la Unió de Cooperadors, la repetició d'un fet que podria ésser el començament d'un moviment de major volum, desagradable per tothom. Més d'un centenar de dones que, en virtut de la tarja de racionament, vénen obligades a comprar als forns de les cooperatives, amotinades, demanaven amb crits que els fos servida la ració de pa que els pertocava. La demanda era justa, però no estava a les mans de la U. C. B. el solventar l'incident. Als forns de referència sobrava farina, hi havia saques suficients per acontentar les demandants, però el personal havia complert el seu cup de producció i plegà, essent en va les diligències efectuades per la Junta per tal d'aconseguir nous equips.

No voldríem atribuir al C. E. I. P. la causa d'aquesta anomalia, però els resultats de l'última entrevista tinguda entre aquell Comitè i els nostres representants fan suposar que hom pretengui un boicot als nostres forns.

En l'esmentada reunió es proposà, per part del C. E. I. P., encarregar-se aquest organisme d'elaborar el pa pel seu compte, venent a la cooperativa la quantitat total de la producció de llurs forns (alguns d'ells continus), la qual quantitat podria revendre la cooperativa. El criteri dels nostres representants fou que la cooperativa no fa negoci (encara que per algú se'n titlli de burgesos) i que ens interessava més l'aspecte moral que el material i per tal no podia admetre's el prestar-se

a una especulació. Davant aquesta apreciació, els companys del C. E. I. P. manifestaren que, si bé no era el seu desig incautar-se dels forns de la U. C. B., estaven convenuts que el personal dels nostres forns es retiraria i, per tant, haurien de restar inactius.

Es inexplicable, al nostre entendre, aquest criteri, i sembla estrany que entre companys que perseguim la mateixa finalitat, no pugui arribar-se a un acord, pel qual les atribucions del C. E. I. P. resten degudament salvaguardades i l'espiritu cooperatiu no sigui lesionat. La cooperació no vol establir una competència de cap mena amb els organismes encarregats de dur a terme les normes dictades per les organitzacions que representen, en llur comès de revolucionar l'economia, ans el contrari, vol col·laborar resoltament, seguint la seva trajectòria, contribuint a l'abaratiment de les subsistències, augmentant la potència adquisitiwa del consumidor.

Es una absurditat, que una collectivitat com la Unió de Cooperadors de Barcelona, integrada per 20.000 famílies d'affiliats, tant a la C. N. T. com a la U. G. T., unides tan sols per la defensa dels seus interessos com a consumidors, hom pretengui collectivitzar-la, com si es tractés d'una empresa particular.

Encara ens atrevim a esperar que els companys del Comitè Econòmic de la Indústria del Pa, convenuts que per part nostra no hi ha hagut mai ni hi haurà esperit de competència, sinó al contrari, de col·laboració, revocaran el seu acord, apreciant que els consumidors organitzats per la cooperació varen crear amb esforç i constància unes collectivitzacions a profit de tot el poble.

Si així no fos, pesi a totes les dificultats, els cooperativistes direm sempre que hem estat revolucionaris de tota la vida, d'una revolució metòdica i sospesada empresa en ple domini del capitalisme. Podran posar-se traves a la nostra actuació, però el poble, que mai no s'equívoca, dirà, el seu dia, si aquesta ha estat errada o encertada.

S'ha posat a la venda, al preu de propaganda de 30 cèntims, el pamphlet de 64 pàgines

Aubades d'una Nova Era

(PAGINES DE SINTESI COOPERATIVA)

Escrit pel company J. Blanquer i editat per la Federació de Cooperatives de Catalunya

REVOLUCIO I CULTURA

Cooperatives escolars

Les conferències no passen de conferències si no se les injecta una dosi de procediment. El mateix que una reunió de socis d'una cooperativa: si la seva Junta no procedeix, aquella reunió no és eficaç. Vaig, doncs, a la demostració mesurada de què el meu tema (avui interessant per la vida i engrandiment de la Cooperació), pugui passar de conferència, i tema, a la realitat. Per endavant vull creure que el nostre «Organ de la Federació de Cooperatives de Catalunya», és ilegit, i en part aplicat, per tots els companys cooperadors d'arreu dels nostres pobles on hi ha cooperatives de Consum; per tant, ha d'ésser un fet la creació de Cooperatives Escolars. Per què? Com... Avui cap pare ha de pagar al mestre, però ha de servir als seus fills de material escolar; abans els mestres cobraven poc; avui seran millor remunerats. Per què, doncs, no intentem els pares que ja som cooperadors de consum, suprimir l'intermediari que ens ha de servir aquest material i d'acord amb els mestres o director de Grups Escolars? Per fer-ho hi ha un procediment, ens ho faculta la nostra gran Organització. Tots saben que anualment celebrem el nostre Congrés, aquest any serà el cinquè; jo us demano, cooperadors, el vostre concurs per solicitar-ho al Comitè Executiu que ens nomeni una ponència i dictamini a tal efecte.

El nou pla general d'ensenyament, té constitucions ja les Bases fonamentals en què ha de regir-se el Consell de l'Escola Nova Unificada. Abans i sempre, l'ensenyança perseguia un doble fi, un educatiu i l'altre utilitari i pràctic; el fi educatiu era el més important, per ésser primari i restava negligit i descurat el segon; grans pedagogos, com l'anglès Lock, el ginebrí Rousseau i Enric Pestalozzi, aquest últim admirador de Rousseau, el seu ideal en sentit educatiu s'elevava a voler harmonitzar les regles escolars amb el taller i els treballs agrícoles; la manca de recursos féu que no pogués portar endavant les seves nobles aspiracions. Tot quant aquests grans mestres somniaven està predisposat en el pla general de l'Escola Nova Unificada i més, molt més encara; si així és, com no dubto que serà, ens és necessari als pares aplicar el nostre sistema i millor dit mètode cooperatiu, i ésser un ajut material a l'obra empresa pel Consell de l'Escola Nova Unificada.

Tinguem ben en compte que en néixer ja entren els infants a l'Escola, ja que el detall del pla d'Ensenyament comença amb l'Escola bressol, fins a tres anys; Escola materna de tres a sis anys, període dels jocs i de l'aire lliure. Primer cicle escolar de sis a vuit anys. Segon cicle de nou a onze. Tercer i quart cicle, fins als quinze.

Si per la creació d'Escoles Agrícoles, Arts i Oficis és necessari adquirir eines i màquines, queda ja completament demostrar que la Cooperativa Escolar serà la base sólida i suport constant de l'obra cultural començada pel Consell de l'Escola Nova Unificada.

TOMAS PADROS

SECCIO FEDERATIVA

Ecos de la setmana

Una comissió de companys de l'Executiu visita el nou Conseller de Proveïments, company Miret, per tal de saludar-lo en nom de la Federació de Cooperatives de Catalunya i conferenciar breument amb ell sobre necessitats peremptòries que respecten al proveïment de les nostres entitats. Les impressions rebudes foren excel·lents, havent pogut constatar els comissionats una bona predisposició per part del Conseller en tractar de complaure's. Tots els companys estan assabentats de les facilitats d'importació que tindria la nostra organització pel seu crèdit i relacions amb les organitzacions germanes de l'estrange, però la dificultat d'obtenir divisades, unides amb altres d'ordre intern, dificulten que aquestes relacions existents puguin traduir-se en resolucions pràctiques. Esperem que la bona disposició per part del Conseller doni fruits possitius.

Darrerament han visitat les nostres oficines altres vuit o deu comissions de companys que tracten de crear noves cooperatives, sobre tot a ciutat. Com sempre, el Consell Federatiu s'ha esforçat en recomanar-les vulguin sumar-se a la Unió de Cooperadors, si es tracta de Barcelona, o a la cooperativa existent, si es tracta d'altres poblacions. No sempre, però, aquest intent s'ha pogut aconseguir, la qual cosa lamentem, si bé tenim el convinciment que aquesta situació sols durà el temps que durin les circumstàncies excepcionals que travesssem.

Per tal d'intervenir en la solució d'un conflicte existent entre "La Econòmica" de Palafolls i els empleats del seu forn, es desplaçaren la setmana passada a aquella localitat els companys Farré i Rovira, essent d'esperar que la seva intervenció hagi aportat un camí d'intel·ligència. També, per tal d'intervenir en un assumpte relacionat amb la pretesa socialització del comerç a Torelló per part del Sindicat Mercantil, la qual comprenenda també la cooperativa local "Casal del Poble", varen compareixer en aquella població els companys Torrents i Blanquer, els quals efectuaren una entrevista amb el Comitè local, en la qual posaren de manifest els punts de vista de la cooperació i les dificultats d'ordre econòmic que la projectada empresa podria presentar. Per part del Comitè local els va ésser promès que l'esperit i interessos de la cooperació restarien garantits, acordant que una comissió, per part de la cooperativa, es sumés als treballs que la Federació local de Sindicats porta iniciats. No cal dir com desitgem que la

socialització del comerç pugui ésser realitzada cooperativament. Tenim notícies que a Ripoll es projecta socialitzar el comerç a base de la cooperativa existent, i a tal fi, la Federació de Cooperatives de Catalunya s'ha posat a disposició dels companys d'aquella vila per tal de poder aportar el seu concurs i experiència.

L'ajut permanent a Madrid ha trobat entre les nostres entitats l'accolliment que era d'esperar. Dissabte passat va tenir lloc al Sector I de la Unió de Cooperadors un festival destinat a aquest fi, el qual es celebrà al local de l'antic Círcol de Sant Joan, estant anunciat un altre al local de la Sucursal 21 de la Unió de Cooperadors, a profit també dels lluitadors de Madrid. Hem de repetir que, quan hom tracta de fer festivals el profit dels quals hagi d'anar destinat al Socors Roig Internacional, els organitzadors vulguin fer el seu lluïrament per conducte de la Federació, puix estant aquesta adherida a aquest organisme, amb un representant, comé que les recaptives vagin pel seu conducte, puix d'altra forma el concurs que les entitats que componen la Federació de Cooperatives presten a tan humanitària obra, passa desaperebut, quan en realitat l'esforç dels cooperadors en tota aquesta mena d'aportacions solidàries adquireix, sumant, una importància que d'altra forma no és tinguda en compte.

Segons ordre del Ministeri de Treball i Previsió de la República, ha estat acordat crear una Oficina de difusió i ensenyament de la Cooperació, que haurà d'integrar el Servei de la Cooperació d'aquell Ministeri, com a Secció del mateix, l'oficina de la qual curarà d'administrar els fons destinats a aquestes finalitats segons el Reglament del 2 d'octubre del 1931, dictat per a l'aplicació de la Llei de Cooperatives.

DESDE MI BALCON

La Naturaleza y el Hombre

En la calma dominguera —recogimiento de febres activitats— que disfraza la calle ciudadana con ropajes pueblerinos, el sol incrusta en las nuevas hojas de los árboles —verde panorama multiforme— el secreto siempre bello, siempre intenso, de la vida que embriaga como el vino en la gloriosa primavera, hecha de resurrecciones con resplandores de auroras infinitas.

El cielo muy azul, apenas adornado con nubes de arañío, envía a la tierra un mensaje de paz, de amor, en un beso inmaterial.

La naturaleza despierta en perfumes y salmos; vibra en el aire la canción del alma de las cosas; es un receptáculo de esperanzas el espíritu de cada flor abierta en demanda de luz.

Súbitamente cruza la calle antes desierta un hombre, un hombre mutilado que mira tristemente sin ver nada, abismado en su perspectiva psíquica.

Ya no sonrén mis labios; se rompen las alas —marfil y sándalo— de la alegría en mi corazón.

Pienso en la guerra provocada por el afán de predominio; en la muerte horrible de tantos hermanos caídos en defensa de nuestra libertad. Escucho los gritos de los heridos, de los agonizantes. Tiemblo y maldigo la humana soberbia enemiga de Dios.

P. Siquis

Barcelona, abril 1937.

CONYAC SOREL

Adaptat al paladar dels cooperadors des de 1875

SUC. DE MOREL FARRERAS - - - BARCELONA

LIQUID MATA MOSQUES “FULMIT”®

(PERFUMAT)

RUPERT BUSTO - CORNELLÀ

Venda exclusiva a Cooperatives, Sindicats i Col·lectivitats Agrícoles

Bidó de 200 litres	Ptes. 2'55 litre
Llauna » 20 »	2'70 »
» 5 »	3'— »
» 1 »	3'45 »

Informe que la Federació Nacional de Cooperatives d'Espanya, en ocasió de la reunió del Comitè Central de l'A. C. I. a Ostende el mes d'abril del 1936, presentà a aquest organisme

(CONCLUSIÓ)

Catalunya

Els progrés assenyalats en el nostre informe anterior han continuat després de les nostres informacions. La transformació de tot el comerç a Terrassa que indicarem estava en vies d'execució ha estat feta. L'exemple d'aquesta ciutat ha estat seguit per la vila, tan important, de Granollers, on ja han estat començats els treballs per fer la transformació. A Badalona, una ciutat de gran importància industrial, molt pròxima a Barcelona, ha estat acordat nomenar un Comitè perquè estudii la transformació de tot el comerç damunt de bases cooperatives.

El moviment cooperatiu de tot Catalunya ha seguit treballant intensament per enviar el seu ajut a Madrid, la capital de la República. Ha pres part en la campanya organitzada per tota la regió sota el títol de «La setmana de Madrid» i ha recollit una quantitat bastant considerable de productes alimentaris, robes i diners, el total de la qual ha estat lliurat ràpidament a Madrid.

El diumenge, 28 de març, el moviment cooperatiu de Catalunya, organitzà un acte públic de propaganda i per cridar l'atenció de les autoritats vers la nostra organització. Aquest acte tingué lloc al Gran Price, un dels salons més grans de Barcelona. Es calcula que hi havia en aquest miting més de 10.000 cooperadors que omplen tot el saló, havent vingut un nombre important de camarades de tota la regió. En aquest acte hom escoltà la veu serena, patriòtica i plena de responsabilitat de les nostres organitzacions cooperatives.

Per contribuir a aquesta propaganda del nostre moviment, s'edità un gran cartell a vàries tintes que ha estat fixat per tota la regió i que significa el servei que la cooperació pot prestar els consumidors subministrant-los els productes de les cooperatives de producció agrícola i dels pescadors i als productors venent-los tots els productes d'aquestes cooperatives.

Seguint comptant així amb la simpatia d'alguns elements oficials. En el Departament d'Agricultura del Govern de la Generalitat de Catalunya estan ja convençuts de la superioritat del sistema cooperatiu. Recentment ha estat editat un gran cartell litografiat aconsellant l'organització d'entitats cooperatives, sota l'orientació d'armonitzar les relacions dels productors agrícoles i indústries, tenint com a lligam d'unió la cooperativa de consum.

Nord

Els esforços dels nostres camarades del Nord segueixen, cada vegada amb més entusiasme. Ajuden les autoritats en la distribució i en l'organització per fer front a les dificultats de proveïment, donat que no poden rebre els productes necessaris quan ells volen.

En una reunió que han tingut totes les cooperatives de consum de la província de Biscaia, la capital de la qual és Bilbao, s'ha acordat fer la fusió en una sola Cooperativa. La comissió encarregada de dictaminar sobre l'acord i d'estruir la nova entitat, ha acabat el seu treball i ha presentat el seu projecte molt ben preparat. Creiem que el projecte serà acceptat. En ell s'hi comprenen les condicions per l'admissió dels associats actuals de les cooperatives fusionades i dels nous adherents, respecte el capital social i l'individual dels associats, així com les reserves per obres socials de la nova cooperativa, el nom, els òrgans de gestió i de control, el magatzem i oficines, les seccions i els empleats.

Els nostres camarades bocabins tenen una gran confiança en què amb la nova estructura de la seva organització, aquesta prendrà un gran desenvolupament, perquè aquesta és la conseqüència immediata arreu on són centralitzats els esforços que cada un de nosaltres posa en les seves entitats.

Regió oriental

En aquesta regió d'una economia principalment agrícola, existeix un gran moviment d'organització de cooperatives.

Durant les darreres setmanes han estat constituintes més de dues-centes cooperatives agrícoles, en virtut de la campanya portada a cap per la Federació de Trabajadores de la Tierra, l'organització sindical dels agricultors. Aquesta campanya ha estat feta d'acord amb aquesta Federació Nacional de Cooperatives. Aquestes cooperatives s'han organitzat damunt la base de cinc seccions, anomenades com segueix: 1) Consum agrícola i domèstic. 2) Venda. 3) Crèdit i assegurances. 4) Producció, i 5) Serveis diversos.

Per altra part, existeix un gran moviment de constitució de cooperatives de consum. La Federació Regional de l'Est multiplica els seus esforços per orientar aquest moviment dins dels nostres principis. Ha estat constituïda a València una Comissió de Compres que començà per realizar les compres de totes les cooperatives de la ciutat, però ràpidament ha portat llur acció als pobles propers.

Parallelament a aquest moviment en el consum, no existeix un altre en la producció. Tenim a València una magnífica cooperativa de producció, la dels Treballadors Boters, que compren tots els treballadors de l'ofici de la ciutat.

Amb aquest exemple, la Federació Regional procura orientar els treballadors dels altres oficis que volen organitzar-se en cooperativa.

Madrid

Creiem interessant informar del que ha estat fet a Madrid per les nostres cooperatives de consum. La característica de les nostres cooperatives fou la de l'ordre i el mètode en les operacions de distribució. Aquest mètode permetrà aviat demostrar que mentre en el comerç liure que continua llurs operacions de distribució i en els comitès de distribució creats a l'entorn del moviment la sensació era de desorganització que permetia a unes famílies adquirir una quantitat d'articles superior a la necessària, i altres no podien portar a casa seva els articles indispensables per l'alimentació de llurs famílies, els associats de les cooperatives trobaven en llurs establiments un servei de distribució ordenat que garantia a cada un un mínim suficient d'articles alimentos.

Aquest ordre en la distribució fou aviat conegut pel públic i es traduí en un moviment vers les cooperatives. A causa d'aquesta simpatia els efectius de les antigues societats augmentaren extraordinàriament, passant de 6.000 associats que tenien en el mes de juliol a més de 25.000 que poden comptar avui. D'altra part, han estat creades algunes noves cooperatives per grups d'obrers o d'emplets de grans establiments industrials o bancaris adoptant els nostres principis i els nostres mètodes d'actuació i que immediatament que han estat organitzades s'han adherit al nostre moviment. Hauria estat preferible que en lloc de constituir noves cooperatives s'haguessin agrupat al voltant de les existents, però malauradament el moviment cooperatiu en la capital d'Espanya és molt jove encara, i és difícil de fer comprendre, en aquestes condicions, una cosa que és acceptada en els indrets en el moviment té una major maduresa.

Hem d'assenyalar, encara, el gran efecte causat en la població cooperativa i en la població en general l'arribada dels articles alimentos enviats per l'Aliança Cooperativa Internacional. Els nostres amics madrilenys han expressat a la Federació Nacional la seva reconeixença vers els cooperadors de tot el món que d'aquesta manera els presten llur solidaritat i nosaltres tenim una gran satisfacció de poder fer conèixer a l'Aliança Cooperativa Internacional, l'expressió d'aquest reconeixement, per l'ajut que ens presta per resoldre el difícil problema del proveïment dels cooperadors de la capital de la República.

Conclusió

Anem a finir aquest informe donant a l'Aliança Cooperativa Internacional la seguretat que el moviment cooperatiu espanyol seguirà treballant per prestar al poble tot el seu servei, inspirat en els principis de l'Aliança Cooperativa Internacional. Nosaltres desenvoluparem tota la nostra activitat per canalitzar les aspiracions de les masses i organitzar-les cooperativament.

Mantindrem fidelment a Espanya l'esperit del moviment cooperatiu internacional, perquè estem segurs que mentre treballem així prestatrem el millor servei al nostre país en els actuals moments de lluita per la defensa de les seves llibertats, i, encara més, de la seva independència, que serà pròxim, quan l'hora de la reconstrucció sigui arribada.

Finalment, ens permetrem de sotmetre al Comitè Central de l'Aliança les tres proposicions següents, esbossades ja en Estrasburg davant el Secretari de l'Aliança, Mr. May, i d'alguns membres de l'Executiu.

Proposicions

Primer.—L'establiment de relacions comercials per l'exportació de productes espanyols que la nostra «Cooperativa Central de Abasteciments» pugui oferir. Aquesta Cooperativa està en vies de formar un organisme l'explicació del qual es troba en l'anexe número 2. Es proposa també importar productes alimentos o altres que les nostres cooperatives en tinguin necessitat. Desitjaria realitzar aquestes operacions en tant que fos possible per mitjà d'intercanvis o compensacions per mediació del Magatzem a l'ençòr internacional o dels Magatzems a l'ençòr de cada país.

Segon.—Intensificar la campanya de solidaritat començada per l'Aliança Cooperativa Internacional, ajut que el moviment cooperatiu espanyol reconeix, amb gratuitat.

Tercer.—La Federació Nacional de Cooperatives d'Espanya ha sabut per informes oficiosos que els moviments cooperatius de diversos països estan disposats a organitzar i sostener colònies d'infants de cooperadors espanyols. Retenant aquestes suggestions i considerant que hi ha zones amb excesses de població per motiu de les evacuacions, la Federació Nacional de Cooperatives desitjaria veure realitzat aquest projecte d'organització i sosteniment de colònies per infants, per part dels moviments cooperatius dels esmentats països, en vistes a ajudar l'evacuació a l'estrange dels infants en qüestió.

València, 6 d'abril del 1937.—Per la Comissió Executiva, signat: Regino González, Secretari.

Una pretensión ridícula

Hemos dicho siempre, y es preciso repetirlo, que la socialización del comercio, a menos que sea función del propio Estado, es punto menos que imposible, si no parte la iniciativa de los consumidores. Existe un antagonismo de intereses entre la minoría que al comercio se dedica y la mayoría —la totalidad de los ciudadanos— que por él adquieren lo que es preciso para su subsistencia.

Siendo así, en un régimen de libertad, en cualquier situación que no implique una dictadura ejercida desde el Poder, el comercio no puede ser socializado sino por la cooperación, que es la unión de todos los consumidores, con el fin de establecer la justicia y la moralidad en la distribución.

Estamos viendo a diario hechos incontrovertibles que demuestran cómo los compañeros colectivizados o socializados del comercio, no sólo no han sabido superar las prácticas normales de los ex burgueses, sino que las han extremado, por una sencilla razón, hasta cierto punto muy comprensible, la del interés particular que, en nuestro caso, se convierte en interés de grupo o de clase. Porque, hasta el presente, no hemos podido ver, desgraciadamente, en la mayoría de las empresas colectivizadas —las comerciales, en todas—, sino el afán de situarse sus componentes en una posición más ventajosa, pudiéndose ya apreciar entre los trabajadores dos castas antagonistas que se perfilan: la de los que venden y las de los que compran.

Si alguien cree que exagero, que se presente por los mercados o por las tiendas de buena mañana, antes de comenzar a hacerse el reparto general de los artículos alimenticios, sobre todo los que escasean, y podrá comprobar cómo aquéllos que al vulgar consumidor se le distribuyen por libras u onzas, después de someterlo a la absurda tortura de una cola, han sido, en parte, distribuidos por kilos o libras, respectivamente, entre los vendedores de todas clases que, en este aspecto, mantienen una estrecha y fraternal solidaridad, que obedece, a todas luces, a un nuevo espíritu de clase. No obstante, poseen estos privilegiados compañeros su respectiva tarjeta de aprovisionamiento como cada ciudadano, la cual indiscutiblemente harán valer como los demás.

Siempre, en todas las guerras, en todas las calamidades colectivas, el comerciante ha sido el ser superior para el cual no ha existido la penuria ni la privación, y hoy, en plena revolución social, si queréis halcar ciudadanos que no carecen de nada, seres para los cuales el dolor colectivo de las forzadas circunstancias actuales está tan lejano como los ficticios personajes de un cuento oriental, buscados en el comercio, sobre todo en el comercio de víveres.

Generalmente, se da poca importancia a estas anomalías, pero el tolerarlas podría llevarnos a situaciones dolorosísimas para todos, pues no es aventurado suponer que quienes se hallan a su gusto en medio del dolor general, deseen vivamente que se prolongue esta situación. Dije en una ocasión, remedando la frase de Carner: «O la República acaba con March o March acaba con la República», que o la Revolución acaba con el Comercio o el Comercio acaba con la Revolución, y esto que escribí cuando apenas ésta se iniciaba, hoy lo repito, convencido del todo de su fondo axiomático.

El tránsito Mercurio es inquieto; no para jamás; por algo lleva alas en los pies. Hoy más que nunca prevé su fin y se apresta a la defensa de su existencia recurriendo a todas las argumentaciones imaginables.

Así vemos cómo en Badalona, donde el gran comercio de aprovisionamiento no ha existido nunca y sí pequeñas tiendas esparcidas por la población, los antiguos pequeños comerciantes establecidos que antaño integraban el Foment Industrial, hoy forman en el Sindicato de la Alimentación y Sindicato de Dependientes, adheridos, naturalmente, a la C. N. T. y a la U. G. T. Muchos de ellos, por no decir la mayoría, poseen minúsculos tienduchos que, generalmente, atienden sus compañeras en las horas en que ellos se dedican a otras profesiones, pues es imposible que con su mezquino giro pueda vivir una familia, por más que posean la ciencia de esquivar al consumidor. Ahora les ha entrado la manía socializadora, no, desde luego, asociando a todos los consumidores de la población, única forma de establecer la socialización totalitaria, sino con la única mira de crear en aquella población la casta del tendero, y, claro está, lo primero que se les ocurre es pretender desocializar lo único que, en comercio, ya está socializado, o sea las tres cooperativas existentes, una de las cuales agrupa cerca de mil familias y realiza un giro de dos millones anuales.

Es una pretensión ridícula que, naturalmente, los socios de aquellas cooperativas no están decididos a dejar que llegue a realidad, apelando a todos los extremos que sean necesarios, pues no parece sino que de nuevo haya de imponerse la acción directa contra los que tan directamente atentan contra la masa organizada y creadora.

Es muy sensible tener que consignar pretensiones como la expuesta, que no es sino un botón de muestra de lo que generalmente está pasando, y que demuestra palpablemente la infiltración de elementos indeseables en las filas del proletariado. Mientras los trabajadores industriales tratan de socializar las respectivas industrias, respetando los compromisos de las extintas empresas capitalistas, como base de una armonía económica, tanto exterior como interior; mientras los empleados de Banca, Bolsa y Ahorro socializan las funciones de estas empresas financieras, sin ocurrirles el absurdo de negar o no reconocer el pasivo de cada entidad, respetando las imposiciones y cuentas, incluso de imponentes individuales acaudalados, el comercio pretende socializar las cooperativas, incautándose de su activo, generalmente sano, pero sin reconocer el pasivo, fruto de una vida metódica de previsión y ahorro de dignos compañeros que, a fuerza de mil esfuerzos y privaciones, lograron crear una colectividad abierta a todo el mundo, sin reservas, y de cuyos beneficios puede participar todo aquel compañero que tenga la voluntad de traspassar sus puertas.

No cabe duda que se trata de la contrarrevolución en marcha, la cual no logrará —qué duda cabe— su intento, pero sembrará entre tanto el malestar, el recelo, el retramiento, imposibilitando el estímulo, y, por tanto, al matar de raíz, por la inseguridad, el espíritu del ahorro, impide la capitalización social de un sin fin de recursos que ahora, más que nunca, son necesarios a la causa de la Revolución, que es la causa del proletariado.

No sé cuál sea el criterio sustentado por las centrales sindicales respecto al proceder de estos neosocializadores de la distribución, pero si me consta que de la forma en que en algunos sitios se pretende llevar a cabo, los efectos inmediatos serán catastróficos, pues su solo anuncio ahuyenta el crédito y desvanece el capital como por encanto. Y sin crédito, y sin capital, no hay empresa posible, por social que se diga.

La socialización del comercio ha de ser obra de los consumidores, pues de lo contrario subsistirán todas sus inmoralidades.

JULIO BLANQUER

Llegiu i propagueu

Acció Cooperativa

La acción cooperativizadora en la Pobla de Lillet

Por noticias diversas y fragmentarias, sabíamos que en Pobla de Lillet se estaba haciendo algo que implicaba extensión cooperativista. Las noticias eran tan poco concretas hasta la fecha en que estuvimos en Fígols, que, aprovechando que la Pobla está un poco más allá del pueblo minero del cual dimos cuenta la semana pasada, decidimos pasar unas horas con nuestros compañeros pobletanos, para que nos contaran sus intenciones y nos enseñaran la obra completada de aquellos cooperativistas y de aquel municipio.

En efecto, así que llegamos al pueblo y nos entrevistamos con el Presidente de la «Obrera Pobletana», el cual había sido previamente avisado de nuestra visita, nos dimos cuenta de que algo nuevo se estaba operando en aquel pueblo lejano en pro de nuestra organización. Como ya estábamos enterados que allí es ya antigua la cooperación, aunque la cooperativa no haya tenido siempre el mismo nombre, pusimos manos al lápiz para anotar que la actual y única cooperativa que existe en la actualidad nació en 1931, habiendo tenido, desde su fundación hasta el 19 de julio un promedio de 60 socios poco más o menos, y contando en la actualidad con 240, los cuales se irán creciendo hasta llegar al cupo de la población, dado que el Ayuntamiento, cumpliendo un acuerdo del mismo, traslada únicamente a la cooperativa cuanto adquiere por mediación de la regiduría de abastecimientos.

Con esta acción municipalista, el comercio particular va muriendo paulatinamente, al tiempo que la cooperativa crece y cooperativiza toda la distribución. Como puede ver el lector, la fórmula adoptada en Pobla de Lillet no es la misma que se adopta en otros pueblos en los que avanza la cooperación. Puede decirse, para concretarlo más, que en ningún pueblo es igual la fórmula adoptada para ir a la cooperativización de la distribución, caso que sucede seguramente porque el agravio que hacia el comercio a los pueblos antes de la revolución, variaba también según la población. Así al menos lo constatamos nosotros en nuestras andanzas y así lo queremos reflejar, no fuese que hasta algún cooperativista encontrase draconiana la acción cooperativizadora de algún Municipio, pongamos por caso la de la Pobla de Lillet, no tan simpática como la que nosotros mismos elogiábamos de Fígols y Cerchs.

Con esta acción tan bien guiada del Municipio y de la cooperativa, nos encontraremos dentro de poco con que Pobla de Lillet quedará cooperativizada y tendremos un pueblo de cerca de tres mil habitantes que se habrá librado de un comercio explotador desde el mostrador y estafador de sus explotados, llevándose los ahorros sudados en el trabajo duro de las minas de Asland situadas en aquel término y en las fábricas que mueven el agua del Llobregat nacido a muy pocos kilómetros de la Pobla.

Con la acción que acabamos de relatar efectuada en Pobla de Lillet, la explicada la semana pasada de Fígols y Cerchs y lo que algún día contaremos de Navàs y Balsareny, podemos decir que el alto Llobregat se adelanta en su acción cooperativizadora a la que es el llano de la misma cuenca de tan accidentado y tortuoso río, único caso en el mundo que tenga tantas cooperativas que se bañan los cimientos en sus aguas corrientes.

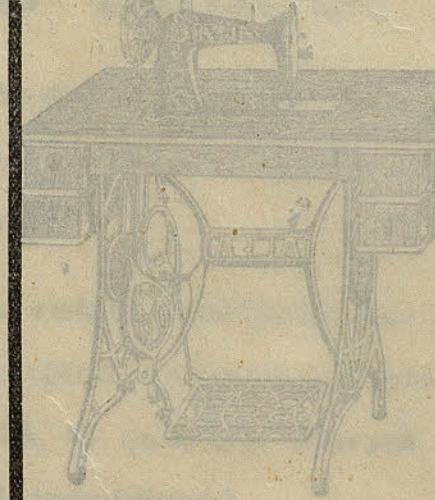
Ya lo sabéis cooperativistas, el río Llobregat se va cooperativizando por momentos, empezando por la parte de arriba, imitando el agua que baja de las alturas hacia el llano, como bajará la acción cooperativizadora de los pueblos antiguos fabriles y mineros como son los que hemos citado y el del pueblo que queda descrito como un escalón más a la alta escala que estamos construyendo para alcanzar la cooperativización del consumo que en algunas partes nos apoya la revolución, como en otros incomprendida o mediatisada por fuerzas ancestrales del individualismo comercial, nos combate y nos barra el paso como si fuésemos una cosa extraña al progreso, cuando somos el mismo progreso encarnado en el pueblo que se quiere crear su propio bienestar con su intervención, su trabajo y su acción.

JUAN ROVIRA

Falta administrador

ELS NOUS MODELS DE
MAQUINES
DE PASTAR
QUE CONSTRUIM

tenen unes perfeccions que no
reuneix cap altra màquina -

Efectuant-se en aquests moments la cooperativització del comerç a la Pobla de Lillet, per acord de l'Ajuntament i a través de la cooperativa local, hom desitjaria Administrador competent, preferentment cooperativista. Detalls a la Secretaria federativa, Pelayo, 7, pral., 2.^a

La Cooperación desea ser comprendida y respetada

Desde hace próximamente un siglo, el movimiento cooperativo ha ido desenvolviéndose por el sacrificio y asistencia constante de una minoría de las masas obreras, que veían en ella un instrumento revolucionario que, al mismo tiempo de ir consiguiendo una mejora económica en sus siempre insuficientes jornales, les colocaba en posesión de los medios necesarios para, llegado que fuera el momento oportuno, poder sustituir al capitalismo, oponiendo a la natural resistencia de aquél la fuerza de sus organizaciones, creadas siempre con inteligente intención en formas más perfectas que las tuviera dicho elemento privado.

Esta forma de ir construyendo lentamente, pero con seguridad, chocaba con resistencias nacidas de aquellos quienes más directamente sentían lesionados sus privilegios e intereses, y también por las que, inconscientemente, hacían un gran sector de la clase obrera, por considerar que la cooperación inculcaba en las masas concepciones burguesas, cuando, en realidad, se esforzaba por levantar el espíritu de ellas hacia la práctica de hechos económicos, por considerar que era la más interesada en que el movimiento cooperativo adquiriera una potencialidad tal que resultara, en un momento oportuno —como muy bien podía ser el presente—, una verdadera obra revolucionaria. Pero desgracia fué y es para la clase trabajadora el haber descuidado una organización que no puede ceder en importancia a las políticas y a las sindicales, ya que con aquellas forma la trinidad sobre las cuales descansa el pueblo. Las generaciones pasadas y presentes han tenido ocasión de constatar que el movimiento cooperativo no tenía el vertiginoso crecimiento que los políticos y sindicales, y es que no se trata de un ideal que levante las masas a efectos de pasiones explosivas, de odios, sino que su virtud ha necesitado levantarse de una base en la cual se han fundido los sacrificios anónimos de todos aquellos que veían en él la redención económica de la humanidad, y su característica más acusada es la ecuanimidad y la tolerancia, nacida bajo el punto de vista de que todo ser humano es un consumidor y tiene las mismas necesidades que los demás, concepción que lleva a que el cooperativismo sea un campo de actividad de hombres de diferentes credos y religiones.

Y tan formidable cúmulo de sacrificios, que después de tantas privaciones se han traducido en productos materiales y morales, y a los cuales no han querido contribuir la inmensa mayoría de los hombres que le declararon su antipatía, se han visto y se ven aún atacados alevosamente, usurpándoles a viva fuerza lo que durante tantos y tantos años los mismos trabajadores que las constituyen habían acumulado, deshaciéndose en unos pocos momentos verdaderos monumentos de valores espirituales. Lo peor de todo es que se producen estos hechos vandálicos por gentes que dicen ser intérpretes de la clase obrera.

En estos momentos de tan formidable transformación político-social-económica de España, en la que tantos valores se han sumergido y flotado, es cuando todo el mundo se da cuenta de que el movimiento cooperativo no tiene la organización que los momentos demandan, y muchos se lamentan de ello cuando en su vida se han cuidado de colaborar en tan ingente obra. Y ha sido necesario que viviéramos estas circunstancias tan profundas para que se desencadenara una vorágine de deseos de crear cooperativas y más cooperativas, sin parar mientes en las formas y en las conveniencias, y todo ello desfila ante los atónitos ojos de los cooperadores

conscientes, que ven cómo se producen motivos para que en un futuro, no muy lejano, se presente una serie de fracasos aislados que después se pretenderá cargar sobre el movimiento cooperativo.

También vemos que aquellos que nunca habían querido saber nada de la cooperación, y que igualmente en otras ocasiones la desdifiernan, hoy se apresuran a crear organizaciones que son copia de una cooperativa, pero sin querer bautizarla en su verdadero nombre, para no reconocer hechos y posiciones anteriores. También los hay que han creado organismos que nos recuerdan los famosos economatos que antigüamente las empresas ponían al servicio de sus obreros, pero nunca en idea de elevar el valor moral hombre ni facilitar la intervención en la vida social, como hace la cooperación. En líneas generales, resulta ahora que muchos individuos y organizaciones se creen capacitados para modificar los basamentos económicos y sociales de la Cooperación, cuando, en realidad, lo que debieran hacer es sujetarse a las normas de convivencia en una verdadera cooperativa, para saturarse y conocer a fondo el movimiento.

Porque toda esta serie de hechos puede dar idea a todo el mundo consumidor de los trabajos que por ideal se cargan sobre sí un grupo de hombres que no tienen otra ambición que organizar lo más perfectamente posible la adquisición, fabricación y distribución de todo aquello que para vivir necesita la persona, cifrando su pensamiento en que redunde en beneficio del consumidor en general, sin pedirle su filiación política ni sindical, llenando una aspiración noble y bien sentida. A este elevado afán de administrarnos nosotros mismos, se le oponen consideraciones más o menos razonables, más pronto menos, como ya hemos dicho, y nosotros, a ello, decimos que, por nuestra parte, no nos encontraremos autorizados, moralmente, para invadir terrenos políticos, ni menos sindicales, porque no somos ni lo uno ni lo otro, y que, por tanto, nosotros seríamos así y éstos deben ser respetuosos con nuestro movimiento. Si son políticos y quieren vivir bajo esta condición específica, no tienen derecho a abusar del poder que circunstancialmente ostenten al frente del país para entorpecer nuestra labor, y si son sindicales, tampoco existe ninguna circunstancia que permita que la preponderancia que en una época dada tenga les aconseje pretender ser los árbitros en aspectos económicos, que exclusivamente deben corresponder al movimiento organizado que existe, que en este caso es el cooperativo. Y llegaríamos a aceptar que aquellos y éstos no quisieran tratar como se merece el movimiento cooperativo, si se demostrara que éste no tiene lógica ni espiritualidad y que existen otros medios que con mejores procedimientos le superan.

Si éste es así, ¿por qué razón no se modifica por parte de quienes afecte sus equivocadas posiciones ante el movimiento cooperativo?

Durante el curso de nuestra penosa marcha, hemos tenido que sostener grandes luchas con quienes representaban las diversas ramas de la autoridad, y cuando el producto de ellas eran las negativas, cosa que se prodigaba, siempre clavábamos nuestra idea e ilusión en que aquello no ocurriría cuando fuera el pueblo quien tuviera la facultad de gobernar. Pero la realidad, hasta ahora, es muy otra de lo que cabría esperar de los que proceden del mismo sitio que quienes practicamos la Cooperación, o sea del pueblo.

Y con sinceridad decimos que la Cooperación quisiera ser comprendida y respetada.

FRANCISCO GENOVÉS

López Hermanos

MALAGA

Cosecheros, Almacenistas y Criadores Exportadores de Vinos Finos de España, Aguardientes, Anisados y Licores

ESPECIALIDADES:

Anis Moscatel

Gran Vino

Quina San Clemente

Coñac Iberia

TELEFONO 17106 • BARCELONA

Cooperatistas! Pedid los productos de esta casa en vuestras Cooperativas.

Els cooperativistes al carrer

No sabem a qui atribuir la «paternitat» de la pensada d'haver trobat la manera i la forma de llençar els cooperativistes al carrer. Però el fet ha succeït, i sota el pretext d'estruir una nova organització per a la distribució del pa i altres queviures, de fet el que s'ha lograt és treure els cooperativistes de les cooperatives.

Els cooperativistes, pel que es veu, no són un grup social, units, capacits i capaços de portar per viarany sifaents la distribució del consum que l'estrucció de la nova societat pugui donar-se.

Els cooperativistes, per als qui no saben res d'ells ni de la cooperació, no són útils ni necessaris en el nou ordre social que es pretén instaurar. Però en canvi hom pot observar arreu que en tot el que pretenen instituir com a cosa viable i pràctica, i de possibilitats de realització, s'hi perfil —sense que se'n donin compte— la idea de cooperativisme.

Ara que en aquests temps d'eufòria revolucionària hi ha qui es fa la illusió que fa vertaderament quelcom nou, i el que fa en realitat és implantar el que és vell, amb els inconvenients que reporta al principi la seva implantació per no coneixre ni haver estudiat amb temps els principis, programa i finalitat de la cooperació.

Com a conseqüència d'aquest desconeixement, inconsciència o equivocació que presideixen molts dels actes que realitzen alguns d'aquests que es diuen salvadors del nou ordre social, els cooperativistes ens hem vist llançats al carrer i som la riota del comerciant, del tender i de l'intermediari, els quals de bona fe ens havíem fet nosaltres la illusió d'un dia poder-los suprimir i que avui, com una ironia fatal, ells subsisteixen, continuant explotant d'una manera escandalosa el ciutadà i lluit nosaltres el lletreret de «cooperativistes sense cooperativa» que ens han posat a l'esquena.

Veure's combatuts pels agiotistes, veure's maltractats pel tender, veure's mal emparats per les lleis de l'estat burgès, veure's, en final compresos i pitjor ateses pels qui fins ara havien tingut a les seves mans els destins del poble, eren coses que no ens venien de nou i a elles contestàrem com calia i mereixien. Però veure's escartats, vexats, separats inclusi del nostre estatge social impossibilitant-nos així de poder complir els compromisos socials que voluntàriament ens hem imposat precisament pel que volem establir un sistema més just de la distribució —sistema el qual, vulgues que no, la base, fonament i essència n'és el cooperativisme— en el nou ordre revolucionari és cosa que no volem qualificar, encara que ens exaspera tanta inconseqüència o tan desconeixement del que han estat, són i poden ésser les cooperatives.

Es que hi ha algun estament polític o sindical ni aquí ni fora d'aquí que en l'ordre constructiu i pràctic pugui mostrar l'obra que en l'ordre econòmic i de solidaritat social han realitzat i realitzen encara ara les cooperatives? Podran dir a favor seu que han fet viure nous horitzons a l'home, que li han ensenyat inclusi que, a més d'uns deures té uns drets, i que no tenen raó d'existir aquells sense aquests. Però els coope-

ratiastes, a més de saber això i que també divulgaren, no deixarem la nostra capacitat práctica creant i sostenint les organitzacions que han d'ésser les columnes de la societat del demà.

«El movimiento se demuestra andando», diuen a Castella, i és per això, doncs, que els cooperativistes no s'han passat la vida fent demagogia sobre els problemes més vitals de la vida d'un poble, els quals afecten de ple els seus components, sinó que, a més, han fet obra social que només pot deixar que admirar i respectar el qui estigué posseït d'un esperit sectari o mancat d'esperit constructiu. No d'altra manera sembla que n'estiguin posseïts, ovirat sota el nostre punt de mira, puix que, mentres que a nosaltres se'n tracta com qui diu com jueus, deixant tranquil·s tots aquests tenders i botiguers que han estat la remora del passat i són el càncer del present.

Les cooperatives han estat i són eminentment obreres i ho prova el fet de què per pertanyer a elles, ara i abans, era indispensable ésser treballador autèntic i viure d'un salari, donant-se el cas d'excloure d'elles els cooperativistes que durant llurs anys d'ésser socis havien aconseguit que per mitjà de llur treball, crear-se certa independència econòmica. I ens preguntem davant d'això: Quin és l'organisme polític o sindical que avui conserva amb tota la pureza —com els cooperativistes—, aquest principi tan essencialíssim en els moments presents? Quina és la sindical que avui pot dir i justificar com les cooperatives, que tots els llurs components són treballadors autèntics? Decididament, continuo creient que les cooperatives continuen essent un dels llocs on es conserven pures les essències liberals i un fort sentit de responsabilitat en llurs obres components de les mateixes.

ANGEL CASAS

PENSAMIENTOS

Hay que ser bueno por encima de todas las humanas cobardías; es necesario superar siempre nuestra fuerza moral; es útil buscar sólo en la conciencia el premio de los sacrificios que nadie estima, que nadie comprende. Las cimas son para los elegidos; los abismos para la multitud ególatra que sigue el círculo de los instintos y las pasiones.

A la Muerte, consecuencia de la Vida, no hay que temerla como un mal; a la Nada se vuelve después de haber forjado una fugaz estrella en lo infinito...

Para hablar al hombre la mujer ha estado muchos siglos de rodillas; sólo así se explica que haya admitido tanto tiempo su superioridad formada por un egoísmo absurdo, reñido con la lógica más elemental.

Un enemigo en la sombra y en silencio, puede destruirnos mientras le olvidáis; un enemigo que vive cerca de vosotros y os amenace continuamente, pierde la mitad de su fuerza si no le teméis.

LORENZA GARCÍA DE RUIZ

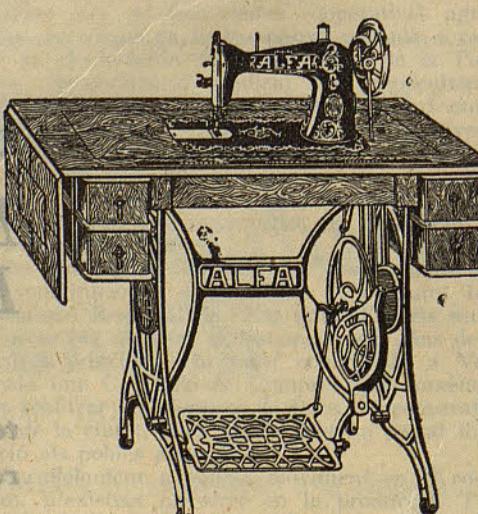
Esencias supersolubles "MELITO" para la elaboración de aguas de colonia, quinas, brillantinas y perfumes de flores. Loción y extractos.

Oficinas: Pablo Iglesias, 61 - Tel. 21898
Apartado 504 - BARCELONA

Esencias purificadas de frutas. Especialidad DUROMA DE LIMÓN 444 para gaseosas y jarabes.

J. SUMMERS-AREVALO

Sociedad A. Coop. "ALFA"

Primera manufactura española de maquinaria de coser

La Sociedad «ALFA» garantiza sus máquinas de coser de todo defecto de construcción o materiales por diez años

Ha tenido en cuenta todos los perfeccionamientos mecánicos y manufactureros para fundar su crédito industrial sobre la más alta calidad de sus productos

Obtendrá opción gratuita a una máquina «ALFA» visitando exposición nuevos modelos 1933 (patentados)

Bruch, 14 bis - BARCELONA